196434 - Adağını yerine getiren kimse, yaptığı işin sevabını aldığı gibi adağını yerine getirdiği için sevap kazanır.

Soru

Adakla alakalı üç sorum var. Birincisi: İsteğim gerçekleşmeden adağımı yerine getirebilir miyim? İkincisi: Bir adakta bulunduktan sonra yerine getirmem zor olduğunu farkettim bunun üzerine adaktan vazgeçtim, bu durumda ne yapmalıyım? Üçüncüsü: “Falan isteğim olursa Allah’ı bin defa tesbih edeceğim” diye adakta bulunur ve bin defa tesbih getirdiğimde; tesbihlerin sevabını alır mıyım yoksa tesbihler adağın karşılığı sayılır ve sevap almamış olurum?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Birincisi: Sorularınızı cevaplandırmadan önce size adağın iyi bir şey olmadığını belirtmek isteriz. Zira İbn Ömer Radiyallahu anhuma’dan rivayet edildiğine göre şöyle dedi: “Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem adakta bulunmayı yasaklamış ve "Şurası muhakkaktır ki nezir hiçbir şeyi geri çevirmez, fakat nezir sebebiyle cimri kimseden mal çıkarılır" demiştir. Buhari 6608, Muslim 1639

İbn Kudame Rahimehullah şöyle dedi: “Adak mustehap değildir.” Çünkü İbn Ömer’in rivayet ettiği hadiste Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem bunu yasakladığını ve hayırlı bir iş olmadığını ve cimriden fakire zorla çıkarılan bir mal konumunda olduğunu söylemiştir. (Buhari, Muslim)

Bu hadiste geçen yasak/nehiy, kerahet hükmünde olup haram değildir. Şayet adak haram olsaydı adağı yerine getirenler övülmezdi. Çünkü haramı işlemek adağı yerine getirmekten daha kötüdür. Bununla birlikte şayet adak müstehap olsaydı Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem ve sahabeleri bunu yaparlardı. (el Muğni 68/10)

İkincisi: Muallak/askıda olan adağı yerine getirmek ancak bağlandığı olay gerçekleştiğinde vacip olur, aksi takdirde vacip olmaz.

El Kessani Rahimehullah şöyle dedi: Şayet adak bir şarta bağlanmışsa örnek: Allah hastama şifa verirse.. falan kişi gurbetten dönerse.. bir ay oruç tutacağım veya iki rekat kılacağım veya bir dirhemi sadaka vereceğim vb. durumlarda; adak, şartın gerçekleşmesiyle vacip olur. Aksi takdirde adağı yerine getirmek icma ile vacip olmaz. (Bedai el Sanai 5/94)

Kişi temenni ettiği şey gerçekleşmeden adağını yerine getirmek isterse caizdir. Zira bu hüküm yemin keffareti üzerine kıyaslanmıştır. Yemini bozmadan da kefaret verilebilir. Konuyla ilgili daha fazla bilgi için (102991) nolu sorunun cevabına bakınız.

Üçüncüsü:

Adağın yerine getirmenin vacipliği, ancak kişin adadığı şeyi yerine getiremeyecek şekilde meşakkatli olduğu durumda düşer. Şayet bir Müslüman gücü yetmediği ve dayanamadığı bir şeyi adarsa veya gücü yettiği bir şeyi adar fakat yerine getirmekten aciz olursa bu durumda adağın yerine getirilmesi vacip olmaz. Fakat bunun yerine yemin keffaretini verir. Zira İbn Abbas Radiyallahu anhuma'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: "Her kim gücü yetmediği bir adakta bulunursa keffareti, yemin keffaretidir." Ebu Davud/3322

İbn Kudame Rahimehullah şöyle dedi: "Her kim gücü yetmediği bir itaati adarsa, veya gücü yeter ancak yerine getirmekten aciz olursa ona, yemin keffareti vacip olur.

Mutlak meşakkat, diğer yükümlülüklerde bilinen meşakkattır. Söz konusu meşakkat adakta da geçerlidir. Genelde adakta bulunanlar tehlikeli bir şeyle adak sunmayı kasıtlı yapar. Ancak tüm bunlar mazeret kabul edilmez. Adakta bulunan kişi adağını yerine getirmekte şer'i bir mazeret olmadığı müddetçe yerine getirmesi gerekir.

Daha detaylı bilgi için (194268) ve : (113215) nolu soruların cevaplarına bakınız.

Dördüncüsü: Adağını yerine getiren kimse, yaptığı amelin sevabını alır – İnşaallah- zira yüce Allah Kur'an'da adağını yerine getirenleri şöyle övmüştür: "O kullar adaklarını yerine getirirler. Kötülüğü her yanı kuşatmış bir günden korkarlar." İnsan/7

Şüphesiz övgü, ancak müstehap veya vacip olan bir konuda olur. Her iki durumda da ameli yerine

getiren kimse sevap kazanır. Bunun üzerine her kim bin defa tesbih getireceğine dair adak sunarsa getirdiği tesbih kadarıyla sevap alır. Çünkü tesbih getirmenin aslı itaattır. Bununla birlikte adağını yerine getirdiği için de sevap alır.

En iyisini Allah bilir.